

brucey, foto: Simon Resman

vodna učna pot **Grabnarca**

vodna učna pot
Grabnarca

- Lokacija: **Lipniška dolina**
- Izhodišče: **Kolnica ali Zadrugi dom Lancovo**
- Dolžina: **5 km**
- Čas hoje: **2 uri**

Informacije o vodni učni poti Grabnarca dobite na naslovu:

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Bled
Ljubljanska c. 19, Bled
tel.: 04 575 03 00

Tekst: Simon Resman in Alenka Polšak ZGS
Naklada: 5.000 izvodov
Radovljica, avgust 2006

**Hoja po poti na lastno odgovornost, pojdite po njej
z ljubeznijo do narave in odgovorno tudi do drugih.**

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

OBČINA RADOVLJICA

kašniznica, foto: Boris Kozinc

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

Vodna učna pot Grabnarca

je nadaljevanje naravoslovne učne poti Pusti grad. Z njo hočemo poudariti pomembnost vode in njeno vlogo v preteklosti in danes. Območje je zaščiteno kot naravna vrednota, del pa kot območje NATURA 2000, prav zato ga želimo na ustrezen način približati različnim ljubiteljem narave.

Železarstvo v Kolnici

1

Kolnica je danes zaselek v sklopu vasi Spodnja Lipnica, nekoč pa se je tako imenoval tudi ves predel ob Grabnarci. Ime pomeni kovačnico (kovnica). Tu se je razvijalo železarstvo. Železovo rudo - bobovec - so zbirali po Jelovici iz vrtač in jam in jo topili v plavžu Svete Heme v Kolnici. Železarstvo je doživelo vzpon v 16. stoletju. Ljudje so izrabljali moč vode, zato so si naredili jezove in rake, ki so ohranjeni še danes. Ob poti pozoren sprehajalec lahko opazi ravnice s črno prstjo in koščki oglja, na katerih so včasih pripravljali kope in kuhali oglje, ki je bilo potrebno za taljenje rude.

2

Voda - najpomembnejši proizvod gozda

Jelovica je bazen pitne vode. Je prava visoka kraška planota, razjedena s kraškimi kotanjami, polna velikih jam in brezen. Pod vznožjem Jelovice izvirajo številni potoki. Za izvir Lipnice velja, da je zimska temperatura vode enaka povprečni letni temperaturi kraja. Potok Lipnica vijuga skozi dolino ter ustvarja meandre, na posameznih mestih pa prave brzice in tolmane. Kot takega ga ima rad povodni kos, ki gnezdi v bližini izvira.

3

4

5

6

ljudje še pomnijo, kako je mlin mlel dan in noč. Radovljiška gospoda je prihajala semkaj na ribe. Postregli so jim jih v uti na vodi, po bajerju pa so se vozili s čolnom in se v njem kopali. Višje ob potoku leži še Grofov bajer, ki je bil v srednjem veku last gospode na Lipniškem gradu (danes Pusti grad).

Grabnarca - živlensko okolje ptic

Ob vodni učni poti Grabnarca lahko opazimo izjemno veliko različnih živlenskih okolij živali. Prav ta pestrost zagotavlja, da na razmeroma majhnem prostoru biva veliko število živalskih in rastlinskih vrst. Ptice so živalska skupina, ki so zelo občutljive za spremembe v svojem živlenskem okolju. Običajno se spremembe hitro odrazijo na stanju populacije posamezne

7

8

9

Potok Grabnarca ali Račnica, kot je tudi imenovan zaradi potočnih rakov, je okoli 2 km dolg levi pritok Lipnice. S svojimi značilnimi meandri in počasnim tokom ustvarja svoj svet. Zanj so značilne velike letne temperaturne razlike in ogromno bogastvo živalskih in rastlinskih vrst. Zaraščen svet okoli potoka je poln življenja.

Moč Grabnarce so v preteklosti izkoriščali za pogon Poznikove in Alenčeve žage ter Grabnarjevega mlina. Starejši

vrste in ker so hkrati ptice tudi lahko opazne, predstavljajo pomemben biološki indikator sprememb v svojem okolju. Zaradi nesmotrnih posegov v naravo v preteklosti, bodo v prihodnosti nadvse dragocena življenjska okolja, ki so kakorkoli povezana s čisto vodo.

Krajina je vse okrog nas in kaže naš odnos do narave. Delno jo je oblikovala narava, nekaj človek, zato govorimo o naravni in kulturni krajini. Danes je takšna, jutri drugačna. Svet se spreminja povsod, a narava dela počasi, človek pa pogosto prehitro.

10

11

NA FOTOGRAFIJAH:

- 1 | **Žage v Kolnici nekdanj**
- fotografija je v lasti: Janko Štiherl
- 2 | **Priprava apnenice**
- fotografija je v lasti: Jože Mulej
- 3 | **Življenje v Kolnici**
- fotografija je v lasti: Jelena Rezar
- 4 | **Pri Grabnarju**
- fotografija je v lasti: Martin Pesjak
- 5 | **Izvir Lipnice**
- foto: Simon Resman
- 6 | **Bukov gozd**
- foto: Simon Resman
- 7 | **Pestrost narave**
- foto: Simon Resman
- 8 | **Povodni kos**
- 9 | **Sožitje dveh dreves**
- foto: Simon Resman
- 10 | **Naša kulturna dediščina**
- foto: Simon Resman
- 11 | **Hrastov most**
- foto: Simon Resman

vodna učna pot **Grabnarca**